

1425 136391

DUPLICAT

DISCUȚIA ASUPRA BUGETULUI

Discursul rostit de dl deputat
Dr. AUREL VLAD

BIBL. UNIV. CLUJ

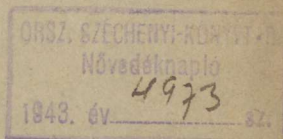
1425*2- IV. 1928

EXEMPLAR LEGAL

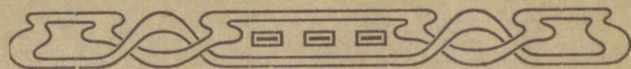
Atadva O. Sz. K.-nek
35.568-1940. IV. számu
V K. M. rend. alapján.

Tipografia Societate Anonimă din Orăștie 1928.

136391

Guvernul dlui Vintilă Brătianu a prezentat Parlamentului cu câteva zile înainte de vacanța Crăciunului, proiectul său de buget pe anul 1928. Cu această ocaziune deputatul Dr. Aurel Vlad a rostit un lung și documentat discurs, care a făcut o adâncă impresie asupra auditorului înțelegător. Dl Vlad arată că în bugetul dlui Brătianu numai o parte a nevoilor Statului află acoperire, o mare parte a sarcinilor este lăsată în sarcina comunelor și a județelor, apoi pentru acoperirea unor cheltuieli ale justiției, să apelează la caritatea publică. Mai departe dl Vlad afirmă, că venitele au fost supraevaluate și numai așa s'a putut evita deficitul:

Dl Dr. Aurel Vlad: (Dl. Avram Imbroane vice-președinte ocupă fotoliul prezidențial.)

Dle președinte, dlor deputați, oratorii din majoritate în mod firesc au năzuit să facă apologia politicii financiare și economice a ministrului de finanțe și a bugetului prezentat.

Dl Dr. Aurel Vlad: Preopinentul a afirmat în discursul său că acest buget este „opera de încoronare” a partidului liberal și l-a prezentat pe dnul ministru de finanțe ca salvatorul economiei noastre naționale.

zenta
ronare
get es
budge
drăzne
nistru
tul să
get, c
public
perire
mă că
tutor
tăței l
seriozi
I
state,
consta
care v
război,
are un
toate t
cut a f
tele. V
există
suferim
prumut
cea ma
D
lalte ț
junsuri

Voci de pe băncile majorității : Așa este !

Alte voci de pe băncile majorității : Este exact.

Di Dr. Aurel Vlad : Dlor deputați, a prezenta budgetul prezentat pe anul 1928, ca încoronarea operei partidului liberal, când acest budget este însuși de autorul său considerat drept un budget de așteptare, este o afirmațiune cam îndrăzneță, pentru că dlor deputați însuși dnul ministru de finanțe, afirmă și susține despre budgetul său, în expunerea de motive, că în acest budget, creditele ce s'au acordat serviciilor noastre publice, nu sunt încă îndestulătoare pentru acoperirea tuturor nevoilor noastre. Prin urmare a afirmă că acest buget care nu asigură acoperirea tuturor nevoilor, este opera de încoronare a activității lor, este laudă cam îndrăzneță și lipsită de seriozitate.

Dacă comparăm budgetul nostru cu al altor state, al unor state învinse ca Ungaria, putem constata că în Ungaria învinsă, în acea Ungarie care va trebui să plătească și indemnizațiuni de război, vom putea constata că acest stat învins are un buget complet echilibrat, care acoperă toate trebuințele ordinare ale statului, ba anul trecut a fost în situațiune să reducă puțin impozitele. Vedeți dvoastră în acea Ungarie învinsă, nu există azi acea criză economică-financiară de care suferim noi, căci acolo se primește bani cu împrumut, cu 10 și 12%, pe când la noi dobânda cea mai minimală este de 24%.

Dlor deputați, este adevărat, că și în celelalte țări, chiar în Anglia și în Franța, sunt neajunsuri, dar, de a afirma, cum a afirmat domnul

Constant Georgescu, că la noi este relativ mai bine, la noi este unde cum am spus, dobânzile sunt atât de urcate la noi, unde, chiar și industriile protejate de stat și subvenționate de stat, luptă cu greutate cum este Reșița, cum sunt Petroșanii și așa mai departe, cari dimit muncitorii și șomează, a afirma că la noi, unde falimentele sunt zilnice, este o stare de invidiat, cred că este puțin cam riscat, dl. deputat, iar pe de altă parte a susține că dnul ministru de finanțe, este salvatorul economiei naționale, când din cauza politicii preconizate și condusă de dumnealui, am ajuns în situațiunea aceasta deplorabilă este o afirmațiune absolut eronată. Dn. Constant Georgescu a susținut în discursul său că noi, adică Partidul Național-Tărănesc, nu ar fi consecvent în politica sa, cum că Partidul Național-Tărănesc, ar fi fost inflaționist, iar dnul Vintilă Brătianu și partidul liberal ar fi fost pentru stabilizare și nu ar fi fost nici când partizanul politicii de revalorizare eu cred, domnilor, că această afirmațiune este absolut gratuită. Dacă Partidul țărănesc a fost pentru o emisiune el a fost pentru o emisiune acoperită, o emisiune garantată. Faptul că se emit mai multe bilete nu înseamnă inflațiune. Dacă emisiunea este complect garantată și nu influențează cursul monedei nu se poate considera inflațiune.

O voce de pe băncile majorității: Ba influențează.

Di Dr. Aurel Vlad: O emisiune garantată cu 40—50 la sută nu se poate considera ca o inflațiune care ar putea influența cursul Leului.

Este c
îndrep
băncil
este c

I
încerca
nicicăr
domni
dnul m
financi
stenog
anului
Di mi
de rev
gescu.
tatea a
ritatea

D
ciodată
D
Oficial
D
ciună

D
tilă Br
după c
aduce
meni
ci la p
este li
băncile

I
nicioda

Este o îndresneală a afirma că partidul liberal are îndreptățirea să rămână la guvern, (protestări pe băncile majorității, ilaritate,) sub motiv că dânsul este chemat să realizeze stabilizarea Leului.

Dl or deputați, dnul Constant Georgescu s'a încercat să afirme că dnul ministru de finanțe n'icând n'a fost partizanul revalorizării. Ei bine, domnilor, am aci înaintea mea discursul rostit de dnul ministru de finanțe în care se arată politica financiară a guvernului, discurs publicat după note stenografice, mi se pare că l'a ținut la budgetul anului 1923, în care ca și în celelalte discursului, Dl ministru de finanțe se declară pentru politica de revalorizare în parte, are dreptate Dl Georgescu. Dl ministru ar vrea să ridice Leul la paritatea aur ci la paritatea monedelor bune, la paritatea lirei sterline și a dolarului.

Dl Grigore Dumitrescu: N'a spus niciodată aceasta.

Dl Dr R. Ioanițescu: Este în Monitorul Oficial la pag. 972.

Dl Alex. Vaida Voevod: Faceți de minciună organul dvs. oficial?

Dl **Dr Aurel Vlad**: Iată ce spune dl Vintilă Brătianu în acest discurs: „După câțva timp după ce s'ar face această consolidare treptat și s'ar aduce schimbul, nu la valoarea aur, fiindcă nimeni n'are această pretenție în momentul actual, ci la paritatea monedelor internaționale bune, cum este lira sterlină și dolarul.“ (Aplauze, ilaritate pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Dl Grigore Dumitrescu: N'am auzit niciodată acest lucru.

DI Virgil Madgearu: Este după notele stenografice. Vi le-am citit eu aceste pasaje de cinci ori.

DI Dr Aurel Vlad: Atunci numai se va putea vedea care este ceea ce se cheamă „rezidiul inflațiunii,” adică ce trebuie să mai reducem pentru a aduce moneda la valoarea aur, dacă și celelalte state au această puțință. (Zgomot, întreruperi) Prin urmare, dlor, nu la valoarea aur, ci la valoarea lirei sterline și a dolarului, voia să aducă treptat, dnul ministru de finanțe leul nostru.

O voce de pe băncile majorității: În ce an este aceasta?

DI Dr. R. Ioanițescu: În Monitorul Oficial din 28 Decembrie 1923 pagina 972.

DI Dr Aurel Vlad: Domnilor, n'am fost pregătit, aș putea ceti și dacă ar controla cineva celelalte discursuri ale dlui Vintilă Brătianu, ținute în această materie, s'ar putea convinge că Dsa susține acelaș punct de vedere.

Da, dlor, ce dovedește convenția dela 1925, încheiată între Banca Națională și stat, în care este proiectat ca treptat, în 15—16 ani să se ridice leul. Este drept că dnul Oromolu, era mai catolic decât Papa căci vroia să aducă leul la paritatea aur. Da, dlor, când în acea convențiune era contemplat ca în decurs de 15—16 ani, statul să-și plătească toate datoriile pe care le are la Banca Națională și să-și formeze fondul de lichidare nu este oare o dovadă că ministrul de finanțe n'a avut altă intențiune decât aceea de a ridica leul la paritatea lirei sterline și dolarului? Prin urmare, este incontestabil că politica de bază

a dlui Vintilă Brătianu, a fost revalorizarea. Acum convingându-se că această revalorizarea este imposibilă...

O voce depe băncile majorității: L-a învățat dnul Madgearu.

DI Dr Aurel Vlad: Nu l-a învățat dnul Madgearu, l-a învățat realitatea.

Alte voci depe băncile majorității: Și pe dnul Poincaré, tot dnul Madgearu l-a învățat. (Mare ilaritate pe băncile majorității.)

DI Dr Aurel Vlad: Dar acei care s'au ocupat nițel de această chestiune, sunt în curent cu aceea că la conferința dela Geneva, unde s'au întrunit toți experții și financiarii atât teoreticieni cât și financiarii practici ai Europei și poate ai lumii întregi, s'a stabilit principiul că sunt anumite monede depreciate, cum era și a noastră, care nu se pot revaloriza și că revalorizarea nu este admisă decât la monedele acelea cari nu au pierdut mai mult decât maximum 20% din valoarea lor. Aceasta a fost principiul stabilit la Geneva. Prin urmare, nu numai dnul Madgearu ci și alții și noi toți am susținut că leul ajungând la deprecierea la care a ajuns nu se mai poate revaloriza căci aci nu este altă politică monetară de urmat, decât stabilizarea, singura politică posibilă și corectă. Și când s'a prezentat parlamentului convenția aceia dela 1925, încheiată cu Banca Națională, nu făceam parte din parlament, s'au îngrijit atunci urnele, ca voturile să nu se poată manifesta. (Aplauze pe băncile Partidului național-Tărănesc.)

Neputându-mi spune în parlament cuvântarea

mea în această chestiune, am publicat într-o revistă economică' dela Cluj, un articol în care m'am ocupat și eu de această convențiune și punctul de vedere pe care l'am susținut și concluzia la care am ajuns, a fost aceea că singurul noroc al nostru este că această politică este imposibilă, care nu se poate realiza fără nimicirea și sdruncinarea întregii noastre vieți economice. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

Astăzi dlor deputați, am ajuns ca însuși dnul ministru de finanțe să recunoască corectitatea punctului nostru de vedere. Pentru că dlor, ce alta înseamnă partea aceasta din expunerea de motive, cu care prezintă bugetul și în care dnul ministru de finanțe spune: „Schimbarea condițiunilor monetare, atâta timp cât nu s'a produs normalizarea tuturor condițiunilor economice, îngreunează activitatea ramurilor producătoare ale țării și poate aduce o reducere a capacității contributive.“

În aceste cuvinte, însuși dnul ministru de finanțe recunoaște că prin politica de revalorizare prin urcarea leului dela 2.50 cât era înainte de convenție, până la cursul actual, s'a provocat o criză care îngreunează activitatea ramurilor producătoare, o criză care compromite și care poate aduce o reducere a capacității contributive a cetățenilor.

Di Dr Al. Vaida Voevod: Și-a dat vot de blam el însuși.

Di **Dr Aurel Vlad**: Prin urmare, dlor, iată adevăratul motiv pentru care astăzi domnul ministru de finanțe este constrâns de împrejurări să

recunoască că singura politică monetară posibilă este stabilizarea.

DI Aurel Cosma: Totdeauna a spus aceasta.

DI Dr Aurel Vlad: A spus că voește să ridice treptat leul și apoi să facă stabilizarea. (Ap-lauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.) Este o mare deosebire, dar dta, dnule Cozma se vede că nu prea înțelege, rostul declarațiunilor dlui ministru de finanțe, când a arătat că vrea să ridice leul la paritatea lirei sterline și a dolarului și apoi să facă stabilizarea.

O voce. Dar nici aceste nu erau la paritatea aur.

DI Virgil Madgearn: Numai la lira sterlină era o diferență de 5% în momentul cîn vorbea dnul Vintilă Brătianu, iar dolarul era aur.

DI Dr. Dumitrescu: Aceasta vă arată că n'a putut s'o spuie.

DI Virgil Madgearu: Domnule Dumitrescu, în folosul invalizilor de război Țiu cu dta un pariu de 100.000 de lei, că în Monitorul Oficial se găsește acest lucru, pe care l'a spus dnul Vintilă Brătianu.

DI Dr. Dumitrescu: Eu nu mă iau după vorbe

DI Virgil Madgearu: Nu după vorbe, ci după Monitorul Oficial. Dar, cum foarte bine observă dnul Dr Dumitrescu Brăila, 100.000 de lei nu sunt vorbe, ci suut bani, pentru invalizii de război (Ilaritate.)

DI Dr Aurel Vlad: Domnilor regret că membri majorității nu cunosc declarațiunile principale ale domnului ministru de finanțe și actu-

alul șef al partidului liberal. Dacă veți citi însă însăși declarațiunile dlui ministru de finanțe, publicate în Monitorul Oficial, vați vedea că domnul ministru de finanțe a susținut această teză, față de un cunoscut financiar englez, care i-a recomandat stabilizarea și chiar dânsul o spune: i-am pus întrebarea, de ce nu faceți și dv. demonetizarea, mai corect zis stabilizarea? Și dnul ministru de finanțe spune, că atunci financiarul sau economistul din Anglia a râs.

Voci depe băncile majorității: Desigur.

Dl Virgil Madgearu: Dar nu se știe de ce a râs.

Dl **Dr Aurel Vlad**: Noi o știm.

Dl M. Oromolu raportor: Dar de ce nu v'ați întrebat, pentruce Anglia nu a făcut devalorizarea?

Dl Virgil Madgearu: Pentru că Anglia avea o monedă ciupită cu mai puțin de 24%; pentrucă Anglia este o țară capitalistă, cu capitaluri mari acumulate pe când România este o țară săracă.

Dl **Dr Aurel Vlad**: Domnilor, pentru a face stabilizarea, nimeni nu are mai puțină îndreptățire morală decât actualul ministru de finanțe.

Și actuala majoritate, care în tot decursul celor 9 ani prin politica sa economică, a provocat această criză și a susținut punctul de vedere contrar (aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

Domnilor, este foarte natural că aceia sunt chemați să o facă, care au preconizat o altă politică, prinurmăre Partidului Național-Tărănesc.

Dv. ne contestați competența.

Di M. Oromolu, raportor: Ferească Dzeu !
Niciodată nu v'am contestat competența.

Di Dr Al. Vaida-Voevod; Domnilor, că majoritatea, care nu s'a ocupat cu problema aceasta înceară o deversiune, înțeleg; dar este foarte regretabil că dl raportor Oromolu, care în calitate de guvernantă financiară l-a condus la Londra pe dl Vintilă Brătianu și a încercat, fiind foarte simpat, să trezească simpatie și pentru dl Vintilă Brătianu, să conteste cele ce spune dl Vlad.

Di Virgil Madgearu: Trebuie să adaog că și dl Oromolu avea la rândul său guvernantă la Londra pe dl Titulescu.

Di M. Oromolu, raportor: Noi cel puțin avem guvernantă; d-ta ai mers singur, și de aceea nu ai putat pătrunde nicăeri.

Di Virgil Magearu. Eu unde m'am dus am pătruns.

Di M. Oromolu, raportor: Asta o spui d-ta, să vedem decă o spun și alții.

Di Virgil Madgearu: Eu eram un simplu deputat, dar d-ta erai guvernatorul Băncii Naționale a României.

Di M. Oromolu, raportor: Un coleg¹ imi spune că erai mi mult simplu decât deputat (ilaritate pe băncile majorității.)

Di Virgil Madgearu: Colegul acela e foarte spiritual!

Di Dr Aurel Vlad: Ni s'a contestat competența și s'a afirmat că Partidul Național-Țărănesc a făcut o politică de negație, pentru că nu am fost în situația aceea favorabilă, în care a fost partidul național liberal, ca se guverneze și din

opозиție. Noi a trebuit să facem o politică de ne-gație, pentru că am fost o opoziție reală, iar nu o opoziție care a intrat prin fraude (aplauze pe băncile Partidului Naționa-Țărănesc, aplauze ironice pe băncile majorității.)

Cred că, după ce competența dv ne-a adus în halul în care ne aflăm, după ce competența dv a provocat această grozavă criză economică în care ne sbatem și pe care o voi ilustra cu cifre din bugetul dv, să nu vă mirați, dacă țara cere să fie scăpată de aceste competențe și să venim noi (aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.

Domnilor deputați, ca să vedeți că și o competență contestată eventual poate să facă bine, mă pot provoca la anumite fapte, care nu se pot tăgădui.

Domnilor, în 1918, când, siliți de împrejurări Consiliul Dirigent a luat asupra sa administrația și guvernarea Ardealului, nu aveam nici o organizație centrală, nici o hârtie, nici un funcționar și a trebuit să improvizăm o organizația centrală, să reorganizăm serviciile externe, pentru că cea mai mare parte, a funcționarilor unguri refuzaseră jurământul, imi aduc aminte bine la resortul de finanțe, pe care am avut fericirea să-l conduc, aveam numai 2 funcționari, cari făcuseră serviciul în administrația centrală din Budapesta, dl Titu Drăgănescu, care este director în ministerul de finanțe și dl Nedici de prezent la Cărtea de Casație. Prinurmăre numai doi inși, cari aveau o idee despre ceiace era o organizare centrală și a trebuit să formăm resorturi cari au funcționat în așa condițiuni încât și astăzi se spune că mai bine a

fost administrată Transilvania sub guvernarea aceea provizorie, decât astăzi cu competențele dv (aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.) Și ca să mă provoc la activitatea acelui resort pe care am avut norocirea să-l conduc pot afirma cu mândrie că aceea organizație a fost în împrejurările acelea critice în stare să-și acopere din resurse proprii toate nevoile administrative ale Ardealului și acel resort improizat al aprovizionărei, care s'a ocupat cu aprovizionarea Transilvaniei și a terminat gestiunea sa cu excedente de 50 de milioane atunci când aprovizionarea dv și aprovizionarea averescană, s'au terminat cu deficite de miliarde cauzate prin felul cum ați făcut această aprovizionare (aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Domnilor, dacă am ajuns la chestiunea aprovizionărei trebuie se fixez un adevăr istoric, că atunci când a preluat guvernul dl Vaida, pe timpul acela scurt, și când am avut fericirea să fiu ministru de finanțe, noi am oprit acea aprovizionare și nu am emis nici un bon de tezaur, căci eram convinși că modul în care se face această aprovizionare va duce la pierderei incalculabile.

O voce de pe băncile marorității: Succesul era în coroane.

Dl Dr. Aurel Vlad: Domnilor, aud că se fac anumite aluzii răutăcioase la coroane. Această chestiune a fost ridicată în parlamentul liberal trecut, chiar de dl ministru de finanțe și a primit răspunsul din partea dlui Mihai Popovici. Eu am răspuns prin presă, căci nu făceam parte din acel Parlament.

La ce se reduc aceste acuzațiuni? La aceea că noi cu aprobarea ministerului central de aci, am trimis la Viena circa 200 de milioane de coroane, cari erau emise de Banca Austro-Ungară și pe cari conform tratatului de pace statul român era dator să le ramburseze. Intre coroanele emise de Banca Austro-Ungară erau unele emise cu seria a două, iar altele pe hârtie albă.

Pentru ca să putem constata care sunt coroanele reale, adevărate ale Băncii Austro-Ungare pe cari ar trebui să le plătim și cari sunt cele emise de bolșevici, pe cari nu eram datori să le plătim, s'a făcut schimbul de la Viena.

În principiu, am fost pentru facerea schimbului, fiindcă era un obligământ al Statului Român ca să ramburseze toate coroanele emise de banca de emisiune, cari se aflau pe teritoriul nostru. Aceasta operație s'a făcut cu aprobarea guvernului de aici, fiindcă vămile erau sub autoritatea guvernului central și nu se putea face altfel. S'a întâmplat cu aceasta ocaziune și faptul regretabil că un director de bancă și alți vinovați au introdus prin fraudă de circa 20 milioane mai multe decât se cuvenea, (exclamări ironice pe băncile majorității.)

Voci de pe băncile majorității: Cam cum s'a întâmplat asta? (Protestări pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Di Dr. Al. Vaida-Voevod: Adică cum dle Vlad, oamenii lui Fălcoianu mai cutează să caște gura (aplauze prelungite pe băncile Partidului Național-Țărănesc; exclamări; protestări pe băncile majorității. Zgomot.)

DI Dr. **Aurel Vlad**: Dar dlor, puteam eu să împiedec această fraudă?

DI Dr. V. Dumitrescu-Brăila: Dnule Vaida, nu sunt toți oamenii lui Fălcoianu. Cine sunt oamenii lui Fălcoianu?

DI Dr. Al. Vaida-Voevod: Sub dv s'a întâmplat. (Exclamări: a, a, a, de pe băncile majorității.)

DI Dr. Dumitrescu-Brăila: Se poate să judecați în felul aceasta?

DI Dr. Al. Vaida-Voevod: De ce-l acuzați pe Vlad de furtul de coroane? Cum se poate să tolerați dv. un om cinstit, să-l acuze în felul acesta, când știți cum a stat chestiunea.

DI Dr. V. Dumitrescu-Brăila: Dar ce acuzațiune i se aduce?

DI Sever Bocu: N'ați auzit? Il întreabă de coroață. DI Vlad s'a explicat că a fost o malversiune de 20 milioane de coroane la schimb, de care domnia sa nu poate fi făcut responsabil.

DI Dr. V. Dumitrescu-Brăila: Nu-i aceasta chestiunea corodelor. Au fost 2 miliarde la ștampilare și 8 miliarde la încasare. (Aplauze pe băncile majorității.) Aceasta e chestiunea, care importă, și nu dv sunteți vinovați: e o vină mai complicată.

DI Sever Bocu: Operația s'a făcut sub Tache Ionescu, prietenul și șeful dlui dr. Dumitrescu-Brăila. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

DI Dr. V. Dumitrescu-Brăila: Tache Ionescu a plătit preschimbarea. Le-au încasat alții. El a fost numai plătitor

Dl Virgil Potârcă: Dnule Dumitrescu-Brăila, vrei să vă aduc aminte de lista întreaga care s'a citit dela tribună despre cei care au încasat coroane? Erau mulți din prietenii dv de atunci.

Dl Dr V. Dumitrescu-Brăila: Nici unul.

Dl Virgil Potârcă: Era și șeful de cabinet al lui Tache Ionoscu.

Dl Dr. V. Dumitrescu-Brăila: A fost dat afară și trimis la parchet. Dar n'am văzut pe nimenea la parchet pentru coroane. (Zgomot întreruperi.)

Dl Mitița Constantinescu: De ce să vă supărați? S'a cerut dlui Vlad, în calitate de fost ministru de finanțe, o explicație. (Zgomot, întreruperi.)

Dl Dr. Aurel Vlad: Dnilor deputați, voi explica și chestiunea diferenței aceleia pe care a relevat-o dnul Dumitrescu-Brăila și vă voi dovedi că nici în privința aceasta, nici o responsabilitate nu incumbă asupra mea. Eu, dela început, am fost de părere să nu se facă ștampilarea, ci să se schimbe prin bilete de ale Băncii Naționale. Banca Națională nu voia să facă emisiune pe timpul acela. Atunci am spus: decât să se facă ștampilare, care se poate falsifica, mai bine să urmărim exemplul Serbiei. Să emitem coroane românești și să le schimbăm cu acestea.

Domnul ministru de finanțe, în sesiunea trecută a spus în Parlament că din motive regionaliste am susținut această pretențiune, dlor n'a fost nici un regionalism din partea noastră, regionalism s'a făcut la București pe aceasta temă.

Iar eu privire la ștampilare, dacă se poate aduce

o învinuire, ea nu ni se poate aduce nouă. Și pentruce? Mai întâi, pentrucă nu s'a admis punctul meu de vedere și anume părerea ca să se emită coroane românești în schimbul coroanelor în circulație. S'a admis sistemul stampilărei. Prin stampilare s'au naționalizat coroanele, s'a recunoscut că acele coroane, cari vor fi șampilate trebuesc rambursate conform tratatului de pace de către statul român, prin urmare ele au fost naționalizate. Cu toate acestea, s'a luat dispozițiunea ca aceste coroane șampilate să n'aibă putere liberatorie decât în teritoriul Transilvaniei și nu și în Vechiul Regat. Din această cauză s'a provocat o depreciere a coroanelor, care a permis fel de fel de operațiuni. Iar pe de alte parte, prin șampilare s'a ușurat falsificarea și introducerea coroanelor false, pentrucă o șampilă e foarte ușor de aplicat, iar publicul cel mare nu era în situațiunea să cunoască care șampilă e adevărată și care nu. Aceasta explică, în mare parte, reușita introducerii unor sumi atât de mari...

O voce depe băncile majorității. Aici are dreptate.

DI Dr. Al. Vaida-Voevod: Tot mai exista și câte un om de omenie.

DI Dr. Aurel Vlad: Dlor, tot atunci am propus și am insistat că armata de ocupație, atât din Transilvania, cât și cea care s'a dus la Budapesta, să nu fie plătită în lei ci în coroane, ca în felul acesta să transpunem noi coroanele la Budapesta și să le lăsăm acolo. Cu toate insistențele noastre, cu toate ordinele cari s'au dat, aceasta n'a avut loc.

Am aici, pentru că știam că se va ridica chestiunea, copia unui ordin al marelui cartier din care se vede că nu eu port responsabilitate, ci că alte împrejurări au intervenit în această chestie a coroanelor. Iată cea spune în acest ordin :

„Copie după ordinul circular 34493 din 27 Octombrie 1918, al marelui cartier Direcția VII-a intențență, ... am onoare a face cunoscut că s'a semnalat ministerului că în Transilvania din cauza deprecierei coroanelor, moneda din regat este foarte mult căutată, diferența de curs ajungând la un procent de 30%. Din această cauză contabilii dela diferite corpuri și servicii din Transilvania schimbă moneda română în coroane, realizând beneficii, lucru cu totul dăunător, căci prin sistemul aceasta moneta noastră este dusă de strein peste graniță și în special la Viena și Budapesta.

Iată deci de ce moneda noastră a trecut peste graniță: pentru că ordinul marelui Cartier, durere! nu s'a executat și armata a fost, nu știu din ce motiv, mai departe plătită în lei. Lei au fost preschimbați în coroane, cari au fost readuse în mare parte și aceasta este explicațiunea pelângă alte cauze, pentru ce, la preschimbarea coroanelor, s'au aflat mai multe coroane, decât existase în realitate la stampilare. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

Vedeți, dlor, că, cu toată „incompetența mea“, noi am atras atențiunea atât a guvernului central, cât și a factorilor militari, că trebuie să se ia anumite măsuri că nu se poată face ceiace s'a întâmplat.

Dar dlor, noi cei incompetenți am mai făcut

și altceva. Guvernul din București, atunci când eram la Consiliul Dirigent, a dat ordonanță și a oprit intrarea în țară a rentelor de corone antebelice. Dnilor, era o măsură absolut greșită, pentru că conform tratatului de pace trebuia să preluăm asupra noastră o cotă parte din datoria antebelică Austro-Ungară. Prin urmare aveam tot interesul, ca cel puțin toată suma aceia care urmă să ne revină nouă, în urma împărțirii datoriei, să fie în interiorul țării noastre.

Domnilor, Ceho-Slovia a cumpărat, a lucrat sistematic, pentru ca să-și acopere cota parte și să nu se îndatoreze în străinătate. Noi am făcut tocmai contrariul. Noi am oprit intrarea acestei rente în țară. Eu am insistat ca să se schimbe această dispoziție, nu s'a făcut nimic, pentru că s'au luat lucrurile prea ușor. Dnilor, dacă am face astăzi o socoteală, s'ar putea constata că statul român pierde sute de milioane din cauza aceia, că din renta ante-belică Austro-Ungară, nu s'a putut afla pe teritoriul nostru decât 136.000.000, iar pentru rest socotite în lei conform protocolului conferinței dela Insbruck, suntem obligați să plătim o cotă mult mai ridicată, iar pe cele aflătoare în posesiunea cetățenilor români le putem rambursa pe lângă cursul 2:1.

Vedeți, noi, cei incompetenți, am cugetat la aceasta, pe când cei competenți nu și-au bătut capul cu acest lucru și din cauza aceasta, dnilor deputați, datoria noastră publică a crescut într-o măsură considerabilă. Prin urmare, dnilor, despre competență sau despre incompetență nu se poate vorbi, de cât atunci când cineva a fost pus la

probă, când a fost admis la guvern, atunci se va putea constata competența sau incompetența respectivă. Dacă nu va fi competent, cel mai ușor lucru e să cadă un guvern pe motivul incompetenței sale. Dvs vați opus cu toate puterile ca Partidul Național-Țărănesc să ajungă la cârma țării, spunându-ne că nu putem veni la putere din cauză incompetenței noastre pe care dvs ne-o imputați fără a avea prileji a dovedi contrariul. (Ap-lauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.

Domnilor, afirm de altfel și expunerea de motive recunoaște, că nu toate nevoile ordinare ale țării află acoperire în bugetul prezentat. Unele află acoperire completă, alte neîndestulătoare. O mare parte ale nevoilor pe care ar trebui să le acopere statul au fost transpuse în sarcina comunelor și a județelor.

O voce de pe băncile Partidului Național-Țărănesc: Așa este.

DI Dr. Aurel Vlad: În felul acesta statul a fost degrevat, dar administrația locală, a ajuns într'o situație imposibilă, pentru-că nu dispune de suficiente mijloace pentru acoperirea nevoilor impuse de stat.

Este adevărat că în buget fondul județean și comunal s'a ridicat la circa un miliard. S'a prezentat și un proiect de lege care dispune asupra distribuirii acestor fonduri.

Domnilor, cele 933 de milioane sau aproape un miliard, nu sunt îndeșulătoare pentru acoperirea nevoilor acelorora pe cari statul, pentru degrevarea sa le-a aruncat în sarcina comunelor și județelor. Legea de organizare administrativă în art.

385
dea
toate
aloca
milio
În a
nevo
lor,
deje
adm
statu
neces
conf
nistr
fectu
puse
nota
vern
care
încă
între
com
Țără
budg
o su
tueli
alcăt
guve
voind
nom
trebu
se r
deje

385 prevede că nici o subvenție să nu se mai dea statului din partea județelor și comunelor. Cu toate acestea aflăm și în bugetul prezentat o sumă alocată de 34 milioane, prevederile urcate cu 10 milioane, sub titlul de „Subvențiune de la județ.”

În aceeaș lege se dispune ca pentru acoperirea nevoilor acelor servicii și salarizarea funcționarilor, care din centrali au devenit comunale sau județeni, până atunci când statul se va îngriji ca administrațiunile locale să aibă fondurile necesare statul este dator să le pună la dispoziție sumele necesare. Statul n'a făcut acest lucru. Din contră, conform art. 386 al legii pentru unificarea administrativă, indemnizațiunile de călătorie ale prefectului, subprefectului, pretorilor, notarilor, sunt puse în sarcina județului și a comunelor pentru notari, cu toate că sunt funcționari plătiți de guvern, de stat, fără să fie prevăzută această sumă care constituie o sarcină aproape insuportabilă și încă mai mult, dau anză la permanente fricțiuni între corpurile electivă și între prefectii și notarii comunali. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.) Pentru că, dnilor, la votarea fiecărui budget vine notarul și prefectul ca să li se aloce o sumă mai mare pentru acoperirea acestor cheltuieli, iar corpurile electivă, așa după cum sunt alcătuite, trebuie ori să tragă degetul cu organele guvernului, cu organele centrale, ori să se supună voinții lor. Eu cred, dnilor, că în interesul autonomiei acestor corpuri, acele indemnizațiuni ar trebui suportate de budgetul statului. Mai bine să se reducă, să se suprimă fondul comunal și județean și din sumele acelea să se plătească aceste

cheltueli, decât să se lase în sarcina comunelor și județelor, pentru că sunt o cauză permanentă de fricțiuni și nemulțumiri

Dl Dr. R. Ioanițescu: Aceeași părere o expunea și dl Vintilă Brătianu când vorbea la bugetul trecut, în opoziție.

Dl Dr. **Aurel Vlad**: Afară de această, toate salariile picherilor, cantonierilor, cari erau în serviciul ministerului de comunicații, cari se ocupă exclusiv de șoselele naționale, sunt puse în sarcina județului. Tot așa și salariile agenților sanitari, salariile moașelor, care până acum erau plătite din bugetul general al statului, toate sunt puse în sarcina comunelor și județelor.

Domnilor, susținerea școlilor de stat și întreținerea lor, întreținerea localurilor de jandarmi, de percepții rurale, localurilor judecătoriilor, tribunalelor, ect. sunt sarcini care, conform naturei lor, ar trebui suportate de bugetul general al statului, iar nu de comune și de județe. Aș vrea să știu cum crede dnul ministru de finanțe că administrațiile locale vor putea să-și echilibreze bugetele lor, dacă această sarcină va rămânea și mai departe.

Domnilor, într-o hotărâre sau o deciziune, aduse mi se pare în Consiliul de miniștri s-a decis ca mai ales în Transilvania toate taxele acelea ilegale și toate cotele adiționale ilegal puse sub o formă mascată, să fie dela 1 Ianuarie încolo, oprite, să nu se mai poate încasa. Dnilor, este o măsură legală dar vă întreb, era oare nevoie de o deciziune or de un jurnal al consiliului de miniștri, ca o taxă ilegală să nu fie percepută? Nu

era nevoie de nici o hotărâre, pentru că nefiind impuneri legale, ele nu se puteau executa dar merg mai departe : în aceea deciziune se spune că aceste taxe sunt scoase din vigoare cu 1 Ianuarie, dar cele dinainte, cele din trecut, cu toate că sunt ilegale se vor percepe ?

D. Mitiță Constantinescu: Domnule Vlad, vă rog să-mi permiteți o simplă explicațiune în această chestiune.

Aceste taxe comunale, desființate acum, prin această dispozițiune ministerială, erau impuse potrivit legi maximului, pe temeiul care comunale aveau dreptul să impună anumite taxe pentru echilibrarea bugetelor. Cum însă aceste taxe erau impuse nu în conformitate cu prevederile regulamentului și al dispozițiilor legale, s'au desființat rămânând ca atunci când vor fi făcute în conformitate cu legea, să urmeze a funcționa și mai departe.

Dl Dr. Aurel Vlad: Dnule deputat, s'a eludat legea maximului, pentru că legea maximului a fost nenorocit concepută. Legea maximului favoriza orașele cari își puteau acoperi trebuințele lor încasând taxe dela țărani, în cea mai mare parte iar comunele erau lipsite de posibilitatea de a-și acoperi bugetele în baza acestei legi a maximului și ca să eludeze aceste dispozițiuni, puneau pe un jugăr de pământ taxă de 300 lei, nu o numea cotă adițională, ci o botezeau taxă. Or, dacă este o taxă pusă pe un pământ asupra căruia statul a pus deja impozitul agricol în esență nu este altceva, decât cota adițională, se eluda însă legea numindu-se taxă iar nu cotă adițională.

Și se încasa în mod absolut ilegal. Aceasta era situația: erau taxe absolut ilegale.

Dl Mitiță Constantinescu: Foarte bine că s'au desființat.

Dl Dr. **Aurel Vlad**: Bine, nu zic, că nu este bine, noi am cerut totdeauna acest lucru. Dar având în vedere că comunele și județele vor avea să acopere o mare parte a nevoilor lor, din cele cari cădeau în sarcină statului, cu tot fondul județean și comunal, nu vor fi în situația aceia ca să-și poată echilibra bugetele.

D. Mitiță Constantinescu: Domnule Vlad, să nu anticipăm ci se vedem cum se vor acoperi aceste goluri.

Dl Pompiliu Ioanițescu: Legea administrativă, obligă pe stat să dea subvențiuni comunelor de exemplu, pentru serviciul sanitar, dar nu dă nimic.

Dl Dr. **Aurel Vlad**: Statul vrea să scape de acest obligământ și aduce comunele în imposibilitate de a-și echilibra bugetele.

Domnilor, după cum am spus, statul, o parte a nevoilor le a aruncat în sarcina administrației locale, iar pentru o altă parte, s'a apelat la caritatea publică. Dnilor este o rușine ca într'un stat civilizat să se apeleze pentru asemenea lucruri la caritatea publică. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.) Chiar și acum nu de mult, s'a dat o ordonanță din partea ministerului de justiție în care magistratura și judecătorii din Transilvania sunt autorizați să ridice taxe dela justițabili, din care să se acopere trebuințele justiției. Nu li se pun la dispoziție fondurile necesare pen-

tru acoperirea cheltuelilor cu luminatul, încălzitul hârtia și așa mai departe și se impun justițiabililor în mod ilegal, taxe benevole cu foate că chiar și legea bugetară pe care o votăm oprește încasarea unor astfel de taxe.

DI. Dr. Al. Vaid-Voevod: Oameni cu experiență!

DI Dr. Aurel Vlad: Vedeți, dnilor, care este experiența dvs. Ea ne-a adus acolo, încât să apelează la caritatea publică ca o parte destul de însemnată a nevoilor absolut necesare cum sunt cheltuelile pentru susținerea cărților funduare și judecătorilor să-și poată afla acoperirea. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

DI Dr. Al. Vaida-Voevod: Prin bacșiș oficial. Aceasta este bacșiș oficial nu caritate publică.

DI Pompiliu Ioanițescu: Sau bacșiș silit.

O voce de pe băncile majorității: Sunt taxe legale. Nu este nici caritate nici bacșiș.

DI Dr. Aurel Vlad: Am susținut de acord cu expunerea de motive a dlui ministru de finanțe că prin politica economică condusă de domnia s'a am ajuns la o reducere a capacității contributive a cetățenilor. Cred că această teză se va putea dovedi cu cifrele prezentate de dnul ministru de finanțe în proiectul său de buget. Anume dnilor, ce înseamnă aceea că taxele pe bere, pe vin au trebuit scăzute, așa dela 150.000,000 lei la 140.000,000 în ce privește taxa pe bere; dela 220.000,000 la 180.000,000 în ce privește taxa pe vin? Dnilor, este natural și în toate bugetele în împrejurări normale se poate constata că taxele de consuma-

ție au din an în an o tendință de urcare. La noi în urma crizei generale care bântue, vedeți dvs că au trebuit reduse prevederile la aceste articole. Dar dnilor, nu numai taxele acestea, dar ce este și mai trist, taxa pe zahăr și pe glicoză a rămas cea veche, adică taxa care privește un articol atât de necesar pentru nutrițiunea cetățenilor, a trebuit să fie menținută la 400 milioane și chiar în această sumă este exagerată pentru că pe exercițiul anului 1927, pe cele nouă luni, abia s'au încasat la acest articol 241 milioane, așa încât este foarte probabil că prevederea de 400 milioane nu va afla acoperire. Dar, ca să vedeți dvs, cât de scăzută este puterea contributivă a cetățenilor noștri, mă provoc la faptul că articolul absolut necesar cum este sarea a trebuit să sufere o reducere considerabilă în privința prevederilor, anume dela 750 milioane din 1927 prevederile s'au redus la 520 milioane. Este adevărat că reducerea prevederilor la acest articol se motivează și cu reducerea prețului său. Dnilor, dacă în bugetul anului trecut, la monopoluri, s'au prevăzut 750 milioane la sare, iar pe cele 9 luni ale exercițiului abea s'au încasat 313 milioane.

Prin urmare, pe întregul an, probabil că nu se vor incasa nici 450 milioane ceea ce dovedește că puterea de consumnațiune a masselor e foarte redusă. Luând în considerațiune că prețul sarei va fi redus, vă întreb: prin ce este justificată prevederea de 520 de milioane pe anul 1928?

Domnilor, nu numai puterea contributivă dar chiar și solvabilitatea contribuabilului român este foarte redusă ceea ce se poate constata din în-

casărilor
pe anu
luni 6
văzute
incasa
milioa
mează
abia
evalu
vadă
supo
voc
a făc
cont
cont
lelă
dv.
cine
stat
Tăr
facă
Bul
ce
Ge
teș
plă
am
câș
Pa
tua
oa
lec
ra
cu

casările făcute din rămășițele pe anul 1927 și chiar pe anul 1926. La acest articol s'au încasat pe nouă luni 68 de milioane din cele 220 de milioane prevăzute și pe anul 1926, pe întreg exercițiul s'au încasat abia 142 milioane la o evaluare de 312 milioane. Să admitem că în cele trei luni care urmează se vor mai încasa încă 50 sau 60%, deci abia se va mai putea încasa 120 de milioane din evaluarile de 220 milioane. Prin urmare, iată o dovadă că contribuabilul nu mai este în stare să suporte sarcinile impuse și aci, domnilor, mă provoc la expunerea dlui Constant Georgescu, care a făcut o paralelă între sumele pe cari le plătește contribuabilul român și sumele pe cari le plătesc contribuabilii din alte state. D-sa a făcut o paralelă între Anglia, Franța și America. Vă întreb pe dv. oare în privința puterii de a contribui la sarcinile statului, ne putem noi compara cu aceste state? (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.) Dacă dl Constant Georgescu voia să facă o comparație justă, trebuia să se provoace la Bulgaria, Serbia, Polonia, dar nu la America. Și ce vedem din comparația făcută de dl Constant Georgescu? Vedem că contribuabilul român plătește aproape jumătate de cap de locuitor cât plătește contribuabilul american. Dar muncitorul american câștigă el oare numai de două ori cât câștigă muncitorul român? (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.) Vă întreb: intelectualii americani, avocații, medicii americani câștigă oare numai de două ori atât cât câștigă intelectualii români? Ne putem noi compara sub raportul puterii de a contribui la sarcinile statului cu cetățeanul american?

Ei bine, domnilor, că puterea de consumație a scăzut într'un mod enorm, se poate vedea și din următoarea constatare făcută în expunerea de motive. La ministerul de industrie la articolul „marcatul obiectelor de metal prețios“ se prevedea 5 milioane; ca și în budgetul pe 1926, se menține această evaluare, din cauză că acest venit n'a dat rezultatele dorite încasându-se anul acesta numai 1,477.000 lei, să admitem că se va mai încasa un milion, cu toate că nu cred, să fim deci largi, să admitem că se vor încasa în total două milioane jumătate. Este motivată sau nu această evaluare de 5 milioane? Și acum să vedeți dv. cu ce se motivează această scădere. Perioda scăderii se datorește reducerii importului obiectelor de metal prețios supuse marcării, micșorării prelucrării industriale a metalelor prețioase și încetarea de lucru a unor fabrici din țară. Din aceasta constatare se vede că puterea de consumație, chiar a claselor celor mai bine situate este redusă pentru că obiecte de metal nu cumpără oricare țăran, ci cumpără clasele cele mai bine situate, se vede că, cu toate că fabricile au fost sistate aici în țară neputând exista din cauza situației create, și totuși se menține evaluarea de 5 milioane și pe anni viitor. Cine garantează că scăderea puterii contributive nu se va manifesta și la celelalte articole de import, și la celelalte articole de consumație? Cine poate garanta în situațiunea economică critică, în care ne aflăm că nu se va resimți acest fapt și la celelalte venituri ale statului?

Din aceste motive, domnilor deputați, cutez să afirm că evaluarea veniturilor nu este destul

de rea
ceea-c
get și
finanț

s'a în
incasă
exerci
la ac
mare,
o sur
luni
15 m

incas
trecu
acest
milio
lioan
stor

fond
dus
face
face
văzu
încă

nica
din

și r
ajun

de reală și că prevederile sunt cam exagerate ceea-ce vă voi dovedi cu cifrele înscrise în buget și cu expunerea de motive a dlui ministru al finanțelor.

Așa spre exemplu, la ministerul de externe s'a înscris la venituri 70 de milioane sub titlul încasările tarifului consular și a legațiunilor. Pe exercițiul anului acestuia, pe 9 luni nu s'a încasat la acest articol nici măcar 15 milioane. Prin urmare, cum se poate lua în bugetul anului 1928 o sumă de 70 de milioane, când în cele nouă luni ale exercițiului anului acestuia abia s'a încasat 15 milioane?

Tot așa la domeniile statului, pe 9 luni, s'au încasat 11 milioane; pe întreg exercițiul anului trecut, abia s'a încasat 11 milioane, și cu toate acestea, prevederile au fost evaluate dela 50 de milioane la 80 de milioane, adică cu 30 de milioane în plus. Cine poate garanta realitatea acestor prevederi?

La ministerul agriculturii, taxa de 1%, pentru fondul epizootelilor, prezente și trecute, s'a introdus 5 milioane, produsul pe 9 luni pe anul acesta face 774.754, iar pe întreg exercițiul anului 1926 făcea 632.359, față de 3 milioane și jumătate prevăzute. Cine poate, domnilor, garanta că se vor încasa în anul viitor cele 5 milioane prevăzute?

D. C. Crupenschi: Domnule Vlad, tehnica alcătuirii unui buget, este media celor 3 ani din urmă; nu nouă luni.

Di Dr Aurel Vlad: Chiar dacă vom face și media acelor trei ani, la același rezultat vom ajunge. Pe doi ani v'am arătat-o. Nu eu port

vina, dacă expunerea de motivare ia media celor 3 ani; v'am arătat că pe 1926 s'au încasat 632.000 și nu pot presupune că pe 1925 să se fi încasat o sumă, mult mai urcată, când cu totul s'a prevăzut 3 milioane și jumătate pe 1926, iar pe cele 9 luni ale exercițiului anului 1927 s'au încasat 774.000. Să admitem că pe anul întreg se vor încasa 1,200.000, prin urmare evaluarea nu poate fi reală.

Tot așa, domnilor, la ministerul muncii pot afirma că aproape la toate ministerele veți găsi această exagerare în evaluarea veniturilor.

La ministerul muncii cota de 40% a județelor la prevederi este trecută cu 4 milioane, iar încasările pe 9 luni sunt sub un milion; iar cota de 40% a comunelor este evaluată tot la 4 milioane, cu toate că încasarile pe 9 luni ale exercițiului 1927 fac numai 661.509 lei.

D. M. Oromolu, raportor: Dar aceasta interesează la un budget de 50 miliarde? Un milion sau două?

D. D. R. Ioanițescu: Interesează mai mult, apărarea capitalului viu, adică a lucrătorilor și funcționarilor, pe care dv. îi neglijați complet în budgetul dv.

Di M. Oromolu raportor: Pe care dvs îi purtați în căruțe...

Di Dr. R. Ioanițescu: Dnul Vintilă Brătianu, când este în opoziție, rostește discursuri în acest sens și este de acord cu noi și pe această chestie a combătut budgetul dlui Lapedatu. În 1926 dsa era de acord cu noi în această chestie.

DI Dr. Aurel Vlad: La ministerul de industrie, din aplicarea legi energiei s'au prevăzut 5 milioane lei, ca venituri un plus de 4.900.000 față de anul trecut. Motivarea acestei urcări este că pe 9 luni s'au încasat 545.000 lei.

Ași putea continua să arăt că în acelaș fel s'a procedat la toate celalte departamente. La toate departamentele s'au făcut astfel de supraevaluări, fiindcă titularii departamentelor voiau să-l păcălească pe dnul ministru de finanțe, arătând că au atâtea și atâtea venituri, ca în modul acesta să-și asigure creditele necesare pentru acoperirea bugetelor lor. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

Având creditele asigurate, este foarte natural ca trebuințele să fie acoperite, fie că se vor realiza, fie că nu se vor realiza prevederile.

Domnilor deputați, are dreptate dnul Oromolu, că la un buget de 50 miliarde, un milion sau două nu interesează, dar aci nu este vorba de 1 milion sau două, ci de mai multe milioane așa în cât nerealizarea prevederilor poate altera elasticitatea bugetului.

La vămi escomptându-se și speranța unui an mai bun agricol să preved 9200 milioane, o evaluare care întrece cu 1.300.000.000 pe cea din anul 1017. Este adevărat ca la tacsele de export în urma reducerii acestor taxe se face o scădere de 250 de milioane. Dar cine ne poate garanta că scăzându-se taxele de export, anul economic va fi așa de bun, încât vom putea exporta atâta suma prevăzută la acest capital să fie de fapt realizată. Apoi domnilor, trebuie să luăm în con-

siderare că cerealele noastre astăzi sunt sub paritate mondială; prin urmare cu greu se va putea hotărâ producătorul român să le vândă pe un preț bogat. Intrucât criza economică, care bântuie nu-l va constrânge, agricultorul român, își va reține produsele sale și nu le va duce pe piață contând că prețul se va urca. Dar domnilor, cine poate garanta că supra evaluările făcute la import în împrejurările critice în care a ne aflăm, se vor realiza? Cum s'a putut constata la importul metalelor prețioase o reducere a importului, tot așa criza economică dacă va dăinui inevitabil va avea ca urmare o reducere a importului tuturor articolelor și de lux și de necesitate. Nici mașinile agricole în anii de criză nu se vor putea importa, căci nu vor fi cumpărători. Prin urmare vom fi expuși ca sumele prevăzute să nu se realizeze.

La taxele de timbru și la impozitul pe acte și fapte juridice, s'a prevăzut 3.600.000.000 Lei, adică un spor de 280 de milioane. La timbrele vândute evaluarea este, după părerea mea, exagerată. Pe 9 luni s'au încasat 780 de milioane, iar suma prevăzută pe anul 1928 este 1.621.000.000 Lei adică dublul sumei încasate pe nouă luni. Credeți dv. că acest spor se va putea realiza? Credeți că în 12 luni se va putea încasa dublu decât s'a încasat în 9 luni? La taxele de timbru figurează și echivalentul cu 12 milioane; cu toată situațiunea precară în care ne aflăm, eu cred că această taxa trebuie suprimată. Pentru ce? Pentru că, constatarea ecestei taxe costă pe stat mai mult decât face suma încasată și cauzează cetățenilor de 4—5 și uneori de 10 ori atâtea cheltueli cât

face s
se poa
impoz
dela i
parte,
lație.
poate s
așa m
acest i

I
preved
impun
județ,
ca să
citate
câte p
la com
Lei. A
doara
se vor
care in
comisi

I
noastre
aceasta
ei nu
tidului

I
noi nu
dinar,
budget
sub ac
și anu

face suma la care sunt impuși. Acest echivalent nu se poate considera ca o taxă, este mai mult un impozit pe avere. Se încasează dela mîna moartă dela instituțiile de credit, biserici și așa mai departe, pe motiv că bunurile lor nu vin în circulație. Prin urmare, Statul după aceste bunuri nu poate să încaseze nici când taxe de înregistrare și așa mai departe. Pentru acest motiv sa întrodus acest impozit nou numit echivalent.

Dar vă întreb pe dvs.: când la ecest articol prevederile sunt 12 milioane, când aceste taxe se impun pentru toți contribuabilii la reședință de județ, când știu cazuri că biserici și alte instituții ca să fie impuse cu câte 20, 30, sau 40 Lei, sunt citate în capitala județului și trebuie să cheltuiască câte patru cinci sute sau 1000 Lei. ca să asiste la comisia de impunere și să fie impuse cu 20 Lei. Administratorul financiar din județul Hunedoara întreat de mine că la ce sumă spera că se vor urca încasările, mi-a spus: sunt zile, în care impunerile nu acoperă cheltuelile făcute cu comisia de impunere.

În astfel de împrejurări, cred, că datorința noastră este să suprimăm prin lege specială aceasta taxă numită echivalent fiindcă menținerea ei nu are nici un rost. (Aplauze pe băncile partidului național țărănesc).

Domnul Constant Georgescu, afirma că la noi nu e posibilitate să avem și buget extraordinar, că noi suntem constrânși să facem numai bugete ordinare. Eu cred, că bugetele noastre, sub aceasta formă, suferă de lipsa de sinceritate și anume: în prevederile ordinare sunt mai multe

pozițiuni care nu sunt venituri ordinare, așa d. e. dobânda fondului de lichidare, biletele neprezentate la răscumpărare la Banca Națională evaluate cu 215 milioane. Sunt aceste un venit ordinar sau un venit extraordinar? Tot așa veniturile din lichidarea bunurilor inamice, cari figurează cu 10 milioane, aceste încă sunt un venit extraordinar. Apoi cota parte din prețul pământului plătit de săteni, evaluat la 250 milioane, este și acesta un venit extraordinar. Aceasta sumă nu poate fi considerată ca un venit ordinar, căci are mai mult caracterul unui împrumut forțat: Statul a expropriat pe proprietari, le a dat rentă de împrumut, încasează dela țărani prețul pământului și-l reține sie-și introducându-l între veniturile ordinare ale bugetului, acoperind trebuințele ordinare bugetare.

Dacă aceasta nu este un împrumut forțat, cum putem să-l considerăm? Eu cred că această sumă ar trebui folosită pentru retragerea din circulație a unei cantități corespunzătoare din renta de expropriere pentru că suma nu este a Statului, ci a proprietarilor cari au fost expropriați, a căror contra valoare a încasat-o Statul. (Aplauze pe băncile partidului național țărănesc.)

Contribue la nesinceritatea bugetului, faptul, că din buget lipsesc sumele pe care le încasăm în contul reparațiilor dela Germani și dela Bulgari. Eu cred, că sumele incasate în contul reparațiilor trebuie trecute în buget și la venituri și la cheltuieli. Nu e admisibil ca statul să încaseze sume cari nu sunt prevăzute în buget. Dacă n-ar fi alt motiv decât exercitare controlului și

atunci
caseaz

D
ordinar
prinur
preopin
get car
dinare,
atât m
scrise
nici nu
nare.

D
850 de
în criz
portă i
încărca
cazuri,
unii ne
părăsit
citor p
bine s-
poate
băncile

D
trebuie
getare
rea do
față de
în 192
prinurm
garanta
încât e

atunci trebuie să pretindem ca tot ceea ce se încasează de Stat să fie trecut în buget.

Domnilor deputați, am arătat că, trebuințele ordinare nu află acoperire în bugetul prezentat prinurmă, conform teoriei dezvoltate de domnul preopinent Georgescu, n-ar fi admisibil ca un buget care nu află acoperire pentru trebuințele ordinare, să acopere trebuințe extraordinare, și cu atât mai mult cu cât cele 800 de milioane, înscrise ca cheltueli extraordinare în mare parte nici nu pot fi considerate ca cheltueli extraordinare.

Domnilor, la veniturile directe, s-a evaluat 850 de milioane în plus. Vă întreb pe dv. oare în criza în care ne aflăm, suportă comerțul, suportă industria, suportă profesiile libere, o supraîncărcare? Eu cred că foarte cu greu. Cunoscut cazuri, în urma impunerilor din anul trecut, când unii negustori mai mici sau unii industriași și au părăsit negoțul sau industria, și s'au făcut muncitori pe motiv, că nu pot suporta impozitele: mai bine s-au deklasat neputând câștiga atâta ca-să și poată achita impozitele. (Aplauze prelungite pe băncile partidului național țărănesc.)

Domnilor deputați, în astfel de împrejurări trebuie să-mi exprim îndoială, că prevederile bugetare se vor realiza. De altminteri, din expunerea domnului raportor, se vede că excedentele, față de evaluări, au scăzut de an, de la 4.300.000.000 în 1922—923 au scăzut la 3 miliarde în 1926; prinurmă tendința este de scădere. Cine poate garanta că scăderile nu vor lua astfel de proporții încât excedentul să se transforme în deficit,

Domnilor deputați, acum se pune întrebarea : ce s'ar putea face ca echilibrul bugetar să fie susținut, fiindcă avem absolută nevoie ca să nu ne dezechilibram bugetul ?

Eu cred, domnilor, că impozite noi nu se pot pune ; impozite nouă nu se pot pune decât atunci când situațiunea economică e prosperă și atunci nu ne rămâne altă soluție decât să facem economii la cheltueli. Să ne punem toată năzuințele, ca parazitizmul bugetar să dispară ori să fie măcar diminuat (Alauze prelungite pe băncile partidului național țărănesc.)

Dl Stefan C. Ioan : De acord.

Dl **Dr. Aurel Vlad** : Să avem toată solicițudinea ca gospodăria statului să fie mai economică.

Dl Stefan C. Pop : Nici un ministru să nu aibă automobil. O voce de pe băncile Partidului Național-țărănesc : Să se fure mai puțin.

Dl St. C. Pop : Un singur vagon special să fie pentru toți miniștrii.

Dl **Dr. Aurel Vlad** : Gospodăria Statului să fie mai economică, să nu fie statul acela care cumpără mai prost și mai scump, și care la toate lucrările să fie furat.

Dl N. D. Chirculescu : Așa se practica sub ministeriatul dlui Ciceo Pop : mergau toți miniștrii într'o singură căruță.

Dl St. C. Pop : Da, nu șapte miniștrii, în șapte vagoane speciale, de nu poate să mai meargă trenul.

Dl **Dr. Aurel Vlad** : Din bugetul de 45 de miliarde se poate cruța prin economii, fără ca acoperirea nevoilor reale să sufere se pot cruța

cel put
niturele
gospod
prin in
putea
mai bi

E
pozite,
și imp
putea
in Ve
această
bilă o
ție de
in per
multe
bilul e
trei an
de dov
tate di
când a
puneri
acum,
cărei
cheltu
zitul p
impun
nainte
voește

la noi
afișa
tribua

cel puțin 4—5 miliarde. Iar în ceiace privește veniturile și isvoarele de venituri prin o mai bună gospodărie și prin o mai rațională exploatare, prin impuneri mai drepte și mai civilizate, s'ar putea ajunge la o majorare a lor captându-le mai bine.

Eu cred domnilor, că la cele mai multe impozite, cum sunt impozitele comerciale, industriale și impozitele pe profesii libere, impunerile s'ar putea face nu an de an, ci la trei ani. Există și în Vechiul Regat, și mai demult era și la noi această procedare. Impunerile an de an fac imposibilă o constatare corectă și bună: făcând abstracție de această, nu e bine ca comisiunile să fie în permanență în funcțiune, pentru că le scapă multe din vedere. Afară de aceasta și contribuabilul e mai liniștit când își poate face calculul pe trei ani, și nu trebuie an de an să alerge cu fel de fel de dovezi ca să se apere față de atacurile îndreptate din partea organelor fiscalului în contra sa. Făcând abstracție de aceasta, ar fi de dorit ca impunerile să se descentralizeze; să nu se facă ca acum, numai în capitala județului, ci la sediul fiecărei plăși, fiindcă de multe ori contribuabilul cheltuește de trei ori mai mult decât face impozitul prin prezentarea lui în față comisiunilor de impunere. Ar trebui ca contribuabilul să fie dinainte avizat despre proiectul de impunere pe care voește să i-l aplice agentul fiscalului.

Domnilor, sistemul de impunere care exista la noi era următorul: proiectul de impunere se afișa la Primărie de mai înainte și fie care contribuabil era în cunoștință de cauză și știa ce pre-

tenții are fiscul față de el. Dacă vedea că impunerea nu e prea exagerată, nu se mai prezenta în fața comisiunii, așa că comisiunea nu-și mai perdeea timpul cu părțile, ci pur și simplu stabilea suma propusă de agentul fiscalului.

Dacă agentul fiscalului ar fi propus o sumă prea exagerată, contribuabilul avea și timpul ca să se apere, să prezinte pregătit în fața comisiunii și să arete că propunerea care s'a făcut este prea exagerată.

În felul acesta să cruța multe apeluri și multe alte cheltueli, pentru că se rezolvă chestiunea în fața comisiunii de impunere. Eu cred că ar fi în interesul contribuabililor și chiar al Statului, ca să se introducă acaastă reformă, fiindcă, după informațiile pe care le am eu, prin impuneri anuale — se înțelege la instituțiunile de credit și societățile anonime nu se va putea aplica acest lucru, la acestea va trebui să se facă impunerea an de an dar la celelalte impozite sumele incasate în plus prin impuneri anuale de multe ori nu acoperă cheltuelile cari se fac cu constatarea și stabilirea lor. (Aplauze pe băncile Partidului Național-țărănesc.) Așa încât, statul nu profită iar cetățenii contribuabili ar fi cruțați de multe șicane.

D. C. Crupenschi: Domnule Vlad, impuneri directe se fac pentru cinci ani, numai impozitul global se face an de an.

Di Dr. Aurel Vlad: Nu, impunerea profesiunilor libere, impozitul industrial și comercial, impozitul mobilier se face an de an. Cele reale se fac din cinci în cinci ani. Dar pentru celelalte impozite, spun eu ar fi în interesul nu numai al statului

dar mai ales, al contribuabililor, iar Statul n'ar pierde nimic dacă aceste impuneri s'ar fixa pe o perioadă de trei ani.

O voce de pe băncile majorității: Dar numai cu o monedă stabilă.

DI Dr Aurel Vlad: Să presupunem că moneda va fi stabilă. Expunerea de motive constată că am intrat în era de stabilizare faptică. Să presupunem că această stabilizare faptică se va înfăptui și va rămâne nu numai faptică, dar va deveni și legală și după ce va deveni legală, toate guvernele vor avea datoria ca ea să rămână și pe viitor faptică.

Domnilor, sunt de acord cu unele din principiile depuse în proiectul pentru reorganizarea ministerului de finanțe. Eu cred că nu-i suficient ca controlul preventiv să fie introdus, dar trebuie să luăm măsuri ca controlul ulterior să fie mai sever, aplicând cele mai severe sancțiuni față de aceia cari abuzează de banul contribuabilului.

În ceea ce privește Curtea de Conturi, cred dnilor deputați, că Curtea de Conturi nu poate fi subordonată ministerului de finanțe. Eu cred că această Curte de Conturi trebuie să fie coordonată ministerului, dar nu prin ochii ministerului de finanță să vadă ea gestiunea diferitelor departamente fiindcă Curtea de Conturi este chemată să controleze și gestiunea ministerului de finanțe și prinurmare, nu poate fi subordonată acestui minister. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

DI M. Oromolu raportor: Dar nici nu este. Membrii ei sunt considerați ca magistrați.

DI N. D. Chirculescu: Este cum e Casația la ministerul justiției.

Dl I. Manoilescu-Strunga: Sunteți greșit dle Vlad. Nu are nici o legătură cu ministerul de finanțe.

Dl Dr. **Aurel Vlad**: Domnilor, aparatul fiscal trebuie perfecționat. Sunt de acord că pentru perfecționarea aparatului fiscal să se introducă anumite examene de capacitate. Eu nu sunt pentru soluțiunea pe care o propune dl ministru de finanțe, anume ca, în cadrul universității din București, să se introducă anumite cursuri speciale.

Eu cred că este mult mai practică soluțiunea pe care au dat-o cestiunei celelalte state, unde fiecare funcționar dacă vrea să ajungă funcționar mai înalt în cadrul ministerului de finanțe după un stagiul de doi-trei ani, trebuie să facă un examen special din științele financiare și din legile financiare un examen de capacitate și nu numai teoretic, ci și practic.

Domnilor, în cadrul universităților la noi trebuie s'o mărturisim cu durere, nu se prea învață, căci profesorii de universitate în cea mai mare parte nu se ocupă de catedrele lor, cursuri nu prea țin și prînurmăre...

O voce de pe băncile majorității: Ca dl Boilă.

Dl Dr. **Aurel Vlad**: Eu nu știu ceea ce face dl Boilă, dar în ceea ce privește pe profesorii de universitate, au aș fi de părere că acei cari nu locuiesc în București, să fie incompatibili cu dreptul de a fi deputați sau senatori.

O voce: Dar profesorii secundari?

O voce de pe băncile majorității: Atunci să fie deputați numai avocații.

Dl
profesor
demisiu
misibil
zile să
pomenit
șase ca
înainte
este situ
nerime
pe băn

O
Tărănes

D

tantin

îndrept

ne sba

ară în

cută, c

criza

Partidu

D

cută d

de cor

greșea

socială

agrar

economi

ajungă

plinea

cel pu

și-a în

s'o sp

DI Dr. Aurel Vlad : Pot să fie deputați și profesorii universitari din alte orașe, dar să-și dea demisiunea dela catedră; căci dnilor, nu este admisibil să fii profesor de universitate și ani de zile să nu ții cursuri unde în care țară s'a mai pomenit cu un profesor suplinitor să suplească șase catedre. Profesorul de universitate să se ocupe înainte de toate numai cu catedra lui. Așa cum este situațiunea acum, nu este de mirare, că tinerimea a ajuns acolo unde este astăzi (întreruperi pe băncile majorității, protestări).

O voce de pe băncile Partidului Național-Țărănesc. Se spune un mare adevăr.

DI Dr. Aurel Vlad : Dnilor deputați, dl Constantin Georgescu a făcut constatarea în mare parte îndreptățită că una dintre cauzele crizei în care ne sbatem, este și reforma agrară; nu reforma agrară în sine, dar felul și modul cum a fost ea făcută, cum a fost realizată a cauzat în mare parte criza economică de astăzi. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.

Domnilor deputați, reforma agrară a fost făcută din motive sociale, dar nu s'a ținut cont și de considerațiuni economice și aci a fost enorma greșeală; pentru că dacă pământul este în funcțiune socială, atunci la prezidarea, la realizarea reformei agrare, trebuia să se ție cont și de considerațiuni economice și anume de aceea ca pământul să ajungă în acele mâini în cari să poată să-și împlinească funcțiunea socială; dacă nu mai bine, cel puțin egal, dar nu cu mult mai rău decum și-a împlinit-o până acum.

O voce de pe băncile majorității. Această s'o spuneți tot așa și în propagandă în Ardeal.

DI Dr. Aurel Vlad : Așa am spus totdeauna. Sub acest raport reforma agrară realizată în Transilvania a fost un adevărat dezastru, pentru că prin felul și modul cum s'a realizat în Transilvania, s'a pulverizat mica proprietate și s'au format loturi decâte un jugăr sau un jugăr și jumătate cel mult, adică nici 2 pogoane și aceasta pentru că să se dea la cât mai mulți. Dar bine domnilor, poate să fie acesta motivul reformei agrare ca să se dea la cât mai mulți? Trebuie să le dai la aceia ca să poate exista. O reformă agrară trebuie făcută pentru întărirea și promovarea clasei țărănești, iar nu ca să se pulverizeze mica proprietate și să se formeze asemenea tipuri de mică proprietate cari nu au drept de existență, fiindcă nu se pot munci și nu pot garanta existența agricultorului. În felul acesta au fost lezate interesele adevăraților țărani și agricultori, cari au fost excluși dela împroprietărire

Domnilor închipuiți-vă dacă s'ar fi ținut cont la realizarea reformei agrare și de considerațiunile economice, dacă în urma reformei agrare s'ar fi diminuat producțiunea numai la jumătate, dacă am fi pierdut la export numai surplusul pe care l'a dat Basarabia înainte de război și dacă surplusul acela pe care-l exporta România mică înainte de război s'ar fi putut exporta, care ar fi fost situațiunea noastră economică și financiară?

DI N. D. Chirculescu : Dacă astăzi se speculează atât de mult pofta celor rămași neîmproprietăriți, ce ar fi fost în cazul când numărul lor ar fi fost mai mare? Care ar fi fost atitudinea opoziției!

DI D
rile mai
peste acea
guvernul
ricolă? P
care a fo
atunci că
exporta v
dvs ați i
țurile ac
sărăcirei
băncile

DI
piețele.

D
cu redu
ația pr
este m
Viena
Transil
loni, c
puse e
vitelor
alte m
să ne
lauze

astăzi,
Ungar
cât, c
merci
pentr
criza

DI Dr. Aurel Vlad : N'ar fi fost nemulțumirile mai mari decât sunt astăzi. Dar se trecem peste aceasta. Ce a făcut însă Statul și mai ales guvernul dvoastră ca să încurajeze producția agricolă? Prin politica de comprimare a prețurilor care a fost realizată prin taxele vamale exagerate atunci când se putea exporta grâul, când se puteau exporta vitele din Transilvania pe preț convenabil dvs ați împiedicat acest export, ați comprimat prețurile acestor vite și cereale și aceasta este cauza sărăcirii populației și a nemulțumirii. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

DI Ștefan C. Pop : S'au pierdut toate piețele.

DI Dr. Aurel Vlad : Astăzi în zadar venim cu reducerea acestor taxe. Este prea târziu. Situația producțiunei s'a schimbat. Astăzi prețul intern este mai mare decât cel mondial. Piețele dela Viena și dela Praga unde duceam noi vitele din Transilvania sunt ocupate de Jugoslavi și de Poloni, care s'au folosit de piedicele care au fost puse exportului nostru și au intensificat creșterea vitelor și au îngrijit prin tarife convenabile și prin alte mijloace să ne ocupe debușeurile noastre și să ne facă imposibilă vinderea vitelor noastre. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Domnilor, din cauza tarifelor căilor ferate de astăzi, lemnul nostru nu mai poate concura în Ungaria, nici chiar din apropierea graniței, așa încât, dacă nu vom face o politică vamală și comercială corespunzătoare care se asigure debușee pentru grânele, vitele, lemnul și petrolul nostru, criza financiară nu se va putea ameliora ci ne vom

sbate mai departe în aceeași mizerie în care ne aflăm astăzi. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Tărănesc.)

Și tocmai atunci, când s'a înfăptuit reforma agrară, micii agricultori și agricultura noastră avea nevoie de încurajare de care n'a avut parte în urma politicii economice a dlui ministru de finanțe.

Din tabloul care se află atașat la expunerea de motive, și în anul acesta ca și în anul trecut se poate constata sub raportul agriculturii că ceea mai avansată parte a româniei este Bucovina, dar durere are cel mai puțin pământ cultivabil. Se vede însă influența culturii germane și austriace, pentru că, cu toată solul ei este cel mai puțin fertil, producția pro hectar la cerealele din Bucovina este cea mai mare. După Bucovina, urmează Transilvania, iar după aceia vine vechiul Regat și Basarabia. În unele privințe Vechiul Regat este superior față de Basarabia.

Domnilor, o politică economică conștientă, trebuie să aibă în vedere ca producția să fie ridicată și intensificată. Dacă ne-ar succeda ca producția din vechiul Regat, să o ridicăm numai la nivelul la care se află producția din Transilvania.

D. N. D. Chirulescu: Calitativ.

DI Dr. **Aurel Vlad**: Și calitativ și cantitativ, numai la grâu s'ar putea realiza un plus de 15.000 de vagoane și la porumb un plus de 60.000 de vagoane. Este interesant domnilor, că în Transilvania, la hectar, se produc patru chintale de porumb mai mult decât în Vechiul Regat, cu toate că Vechiul Regat, are un teren mai propriu pentru cultura porumbului.

D. N. D. Chirculescu: Acolo este metoda de lucru superioară.

DI Dr. **Aurel Vlad**: Da. Prin urmare guvernul va trebui să năzuiască întracolo, încât să ridice metoda de cultură la nivelul la care a ajuns în Transilvania.

Domnilor deputați, să-mi permiteți acum să ating o chestiune care se află atinsă și în expunerea de motive: anume chestiunea dobânzilor și a creditelor.

Credeți dvoastră că fără stabilizarea leului, fără ca Banca Națională, abrogând, ori modificând convențiunea să treacă peste plafon, se înțelege, luând toate măsurile și dând toate garanțiile, cari să asigure stabilitatea monedei și fără un credit extern, se poate amalia ora această criză în care ne sbatem? Eu cred că nu! De altfel cu durere trebuie să constat că politica Băncii Naționale, a fost foarte mașteră, în ce privește provinciile alipite și mai ales față de Transilvania. Din raportul domnului raportor general al bugetului se poate constata că băncile din București, cari au un capital de 4,644.000.000 și rezerve de 1,399.000.000, adică un total de 6,043.000.000 se bucură de credite la Banca Națională de 10,667.000.000, adică mult mai mult decât capitalul propriu. Băncile din Vechiul Regat, cu un capital de 1,709.000.000 și cu 391.000.000 rezervă, total 2 miliarde și 100 milioane, se bucură de un credit de 1,477.000.000. Față de acestea băncile din Transilvania cu un capital de 2,378.000.000, adică mult mai mare decât capitalul institutelor de credit din Vechiul Regat și cu rezerve de 1,186.000.000, adică de trei

ori cum sunt rezervele institutelor de credit din Vechiul Regat se bucură de un credit de 1 miliard și 288 milioane, adică mult mai mic decât institutele similare din Vechiul Regat.

D. M. Oromolu, raportor: Eu cred că vă înșelați.

O voce (depe băncile majorității.) Uitați că băncile mari din București au sucursale în Ardeal.

D. M. Oromolu, raportor: Iată ce se întâmplă domnule Vlad, dacă îmi dai voie să te întrerup. În Ardeal, este mai mare scontul decât în Vechiul Regat, afară de București, fiindcă Bucureștiul a fost totdeauna considerat nu al Vechiului Regat, nici al Ardealului, dar al țării întregi și Bucureștiul a făcut sucursale și la Dv. și în țara cea veche, încât Bucureștiul trebuie exclus. Dacă excludeți Bucureștiul Ardealul și provinciile alipite au mai mult decât Vechiul Regat și aceasta pot să v'o dovedesc cu cifre, când vreți voi.

DI Dr. Aurel Vlad: Nu cunosc alte cifre decât acele prezentate de Dv. și cari dovedesc, în totul, ceea ce am spus mai sus.

D. M. Oromolu, raportor: Vă voi răspunde la timp, căci nu vreau să mai continuăm cu conversațiuni, de care poate am abuzat în cursul acestei discuțiuni.

DI Dr. Aurel Vlad: În ce privește Banca Națională întru cât se înțelege datele prezentate de raportor sunt reale, sper că va ține cont de aceasta disproporție și va avea mai multă sollicitudine față de băncile Ardelene.

Domnilor, cu durere trebuie să constat că astăzi, la 6 ani, dela schimbul coroanelor, se află

încă 2
sunt
nelor,
întreg
eliber
ramb
ales
autor
s'a e
mas
Chia
dela
cat
Crec
nu a

Tras
asup
cari
date
Ung
țeni
bat
tatu
ren
tre
ne
ins
dol
ace
pe
fos
sp
sit

încă 25 de milioane cari au fost prezentate și nu sunt încă achitate. Când s'au făcut schimbul coroaanelor, sumele de peste 10.000 nu s'au achitat în întregime, ci pentru 40% a sumei prezentate s'au eliberat chitanțe pe cari statul s'a angajat, să le ramburseze în cel mult 3 luni. Unii țărani și mai ales depozitele de pe la judecătorii și de pe la autorități nu s'au prezentat la timp cu chitanțele, s'a epuizat fondul necesar și 25.000.000 au rămas până și în ziua de astăzi nerambursate. — Chiar și eu am o astfel de chitanță de 3000 lei dela un biet țăran, care de 8 ani de zile a încercat să o incaseze și nu și-a putut primi paralele. Cred că nu este de demnitatea statului român să nu achite cele 25 de milioane.

Mai departe, tot în legătură cu chestiile dni Transilvania, țiiu să trag atențiunea guvernului asupra problemei rentelor antibelice Austro-Ungare, cari se află în posesiunea cetățenilor nostri. Din datoriile antebelice ale fostei monarhii Austro-Ungare, cam 138.000.000 se află în mâna cetățenilor români, aceste rente, nu au fost preschimbate nici până azi, cu toate că dispozițiunile tratatului de pace ne obliga să-le preschimbăm în rentă română cu aceeași dobândă. Până în anul trecut nu se introduseseră în budget nici sumele necesare pentru acoperirea dobânzilor, atunci s'au înscris în budget sumele necesare pentru achitarea dobânzilor cu toate acestea nu s'au plătit. În anul acesta s'au înscris, iar numai sumele necesare pentru acoperirea dobânzilor. M'am informat la fostul ministru de finanțe, dl Lapedatu, care mi-a spus, că preschimbarea acestor rente ar fi costisitoare pentru stat.

Cred însă că această preschimbarea ar trebui soluționată înfine : sau statul să se ție de angajament și să facă preschimbarea, sau dacă este constisitoare și nu dispune în buget de fondurile necesare, cred că din fondul de lichidare din care se poată cumpăra rente de stat, încă în decursul acestui an să se ramburseze rentele aceste. Prin aceasta s'ar veni în ajutorul băncilor și institutelor de credit din Transilvania, cum și altor instituțiuni ca școli și biserici, cari dețin aceste rente.

Dlor deputați, timpul fiind înaintat, termin.

Din lunga mea expunere, s'a putut constata că nu toate nevoile statului, care ar trebue să fie acoperite din resurse ordinare sunt acoperite, s'a putut constata că principala cauza a dezastrului economic și a crizei în care ne aflăm azi, este nefasta politică economică pe care a susținut-o partidul dvs. (Aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Astfel și neputând avea încredere în guvernul dvs suntem nevoiți a refuza votul nostru proectului dvs de buget (aplauze pe băncile Partidului Național-Țărănesc.)

Atadva O Sz. K.-nek
35.568-1940. IV. számú
V. K. M. rend. alapján.